

Hilmi Çelik ile ANKOS*

ANKOS with Hilmi Çelik

*Bülent Karasözen***

Öz

Kütüphaneler arasında işbirliğinin oluşturulması hizmetlerin kalitesini artırırken insan gücü ve ekonomiden de önemli tasarruflar sağlamaktadır. Ülkemizde kütüphaneciliğin meslek olarak ele alındığı 1950'li yıllardan beri de işbirliği konusu değişik platformlarda tartışılmış ama hep eksik kalmıştır. 2000'li yılların başında kurulan ANKOS işbirliği konusunda önemli bir adım olmuş ve birlikte çalışmanın güzel bir örneği verilmiştir. Kütüphaneler arasında işbirliğinin oluşturulması hizmetlerin kalitesini artırırken insan gücü ve ekonomiden de önemli tasarruflar sağlamıştır. Mesleğimiz adına henüz yapacak çok şeyi varken erken denilecek yaşta kaybettiğimiz Hilmi Çelik'in ANKOS'un oluşum ve gelişim sürecinde katkılarının ele alındığı bu çalışma ile sevgili meslektaşımızı bir kez daha saygı ile anıyoruz.

Anahtar Sözcükler: *Hilmi Çelik; ANKOS; Anadolu Üniversite Kütüphaneleri Konsorsiyumu; Türkiye.*

Abstract

Commencing in the 1950s, when librarianship in Turkey began to be treated as a profession, cooperation was discussed on a variety of planes without ever seeming to materialize. Then, with the establishment of ANKOS in the early years of the 21st Century, an important step was taken that served as an example of working together. Collaboration between libraries not only improved the quality of their services but also achieved significant savings in terms of manpower and finances. Through this article describing his contributions to the founding and development of ANKOS, we pay our respects once again to our dear colleague Hilmi Çelik, who has been lost to us at an age when he still had much to offer to the profession.

Keywords: *Hilmi Çelik; ANKOS; Anatolian University Libraries Consortium; Turkey.*

ANKOS (Anadolu Üniversite Kütüphaneleri Konsorsiyumu) 10 Haziran 2001'de Koç Üniversitesi Suna Kıraç Kütüphanesi'nde; Bülent Karasözen (ODTÜ), Phyllis Erdoğan (Bilkent Üniversitesi), Hilmi Çelik (Sabancı Üniversitesi), Jane Ann Lindley (Koç

* Bu anı yazısı 2001-2007 yılları arasında görev yapan ANKOS Yürütme Kurulu adına hazırlanmıştır.

This memoir has been written on behalf of the Executive Committee of ANKOS who served between 2001-2007 years.

** Prof. Dr. ODTÜ Uygulamalı Matematik Enstitüsü ve Matematik Bölümü. e-posta: bulent@metu.edu.tr

Prof. Dr. METU Institute of Applied Mathematics and Department of Mathematics.

Üniversitesi), Serap Aydar (ULAKBİM), Hale Baltepe (Dokuz Eylül Üniversitesi), Ayhan Kaygusuz (İstanbul Teknik Üniversitesi) ve Turhan Yılmaz (Çukurova Üniversitesi)'dan oluşan Yürütme Kurulu ile ilk toplantısını yapmıştır. Bülent Karasözen'in Yürütme Kurulu başkanı olarak seçildiği toplantıda, ANKOS merkezinin ODTÜ'de olması kararlaştırılmıştır.

Katılımcı üniversitelerin ortak çıkarları gözetilerek abonelikler için firma ve yayınevleri ile pazarlık etmek, deneme kullanımları açmak, istatistikleri ve teklifleri değerlendirmek ve sonuçlarını ANKOS üyelerine duyurmak, konsorsiyum ile ilgili veritabanlarının abonelikleri ile ilgili gerekli işlemleri yapmak, konsorsiyum ile ilgili tüm üye kütüphanelerin katılımıyla toplantıları ve yıllık Uluslararası ANKOS toplantısını düzenlemek, uzun yıllar ANKOS'un uğraşları arasında yer almış olup, halen bu çalışmalar başarıyla sürdürülmektedir.

Hilmi Çelik; ANKOS'un kuruluşunda, gelişmesinde ve ülke çapında yaygınlaşmasının her aşamasında yukarıda anılan çalışmalara değerli katkılarda bulunmuştur. Kendisinin sürekli vurguladığı gibi, kurucu lideri bir kütüphaneci olmasa da (aslında ANKOS'un kuruluşuna bir matematik profesörünün ön ayak olmasını her zaman takdir etmiştir) ANKOS Türk kütüphaneciliğinin paylaşım, mesleki kimlik ve bilgi dünyasında adam yerine konulma anlamında bir yüz akıdır. Hilmi Çelik; üniversite kütüphanelerinin kendi bütçelerini yönetmelerinin, koleksiyonlarına ekleyecekleri kaynakları ve abone olacakları basılı/ elektronik kaynaklarını kendilerinin belirlemelerinin önemine daima vurgu yapmıştır. Üniversite kütüphanelerinin ancak bu şekilde, prestij sahibi, bağımsız ve özerk olabileceklerini vurgulamış, bu bakış açısıyla ANKOS'un önemine vurgu yapmış ve her platformda bu düşüncesini açıkça dile getirmiştir.

2002-2006 yıllarında Sabancı Üniversitesi iki ANKOS Çalıştayı'na ev sahipliği yapmıştır. Hilmi Bey'in zaman zaman bazı meslektaşlarından ANKOS'la ilgili gelen eleştirileri cesurca göğüslemesi, onun kütüphanecilik mesleğine duyduğu büyük sevgi ve işbirliği çalışmalarına olan saygısından kaynaklanmaktaydı. 2007 yılında Yürütme Kurulu üyeliğinden ayrılana kadar, ANKOS çalışmaları sırasında karşılaştığımız büyük zorluklara karşı Hilmi Çelik'in nasıl dik durabildiğine ve risk aldığına hepimiz şahidizdir.

ANKOS'un gelişmesinde önemli bir yeri olan Lisans Anlaşması ve Fiyatlandırma, İstatistik, Deneme Kullanımı, Teknik Alt Yapı, Kullanıcı ve Kütüphaneci Eğitimi, Ödünç Verme, Açık Erişim gibi çalışma ve araştırma gruplarının oluşturulmasında ve yürütülmesinde de Hilmi Çelik'in verdiği kişisel ve Sabancı Üniversitesi Bilgi Merkezi olarak kurumsal desteği unutulamaz. Ayrıca, ANKOS İşbirliği Grubu'nun kurulmasına öncülük etmiş, Kütüphanelerarası Personel Değişim Programı adı altında pek çok üniversite kütüphanesi arasında kütüphaneci değişimi yoluyla bilgi ve tecrübe paylaşımı yapılmasının en büyük savunucularından biri olmuş, Bilgi Merkezi'ni bütün imkanlarıyla bu programa açmıştır.

ANKOS toplantılarında birçok oturuma Hilmi Çelik başkanlık etmiş, bilgi ve deneyimlerini genç kütüphanecilerle paylaşmıştır. Veri tabanları sayılarının hızla artması nedeniyle, ANKOS üyesi üniversitelerdeki kütüphanecilerden veritabanı sorumluları atanmaya başladığında, Hilmi Çelik bu yapılanmaya ilk destek verenlerden olmuştur.

Hilmi Çelik, mesleki birlikteliğin artırılması ve geliştirilmesi için hem Yürütme Kurulu üyesi arkadaşlarına ve hem de ANKOS gönüllülerine kurumsal ve kişisel tüm olanaklarını

kullanmaktan geri durmayan, Türk Kütüphanecilik tarihinde iz bırakmış, yeri doldurulması zor, gönlü bol bir meslektaşımızdı. Mekanı cennet olsun!

(Fotoğraf 1): ANKOS Arşivi

(Fotoğraf 2): Sabancı Üniversitesi Bilgi Merkezi Arşivi